

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKI NAČELNIK**

Broj: 04-27-5- 2484/18

Datum: 13.11.2018. godine

OPĆINSKO VIJEĆE TEŠANJ

PREDMET: Informacija o održavanju putne infrastrukture na prostoru općine Tešanj

Na području općine ukupno je 536 kilometara cesta različitih kategorija. U općinskoj nadležnosti bilo je ljetno i zimsko održavanje na lokalnim i nekategorisanim cestama kao i gradskim i prigradskim ulicama. U okviru redovnog ljetnog održavanja saobraćajnica obuhvaćeno je ukupno oko 250 asfaltnih i 210 makadamskih cesta.

U održavanju putne mreže godišnje se izdvoji preko 800.000 KM. Obuhvat na Zimskom održavanju je u sezoni 2017/18 godine djelimično povećan, a obuhvaćeno je oko 260 kilometara cesta i oko 30 kilometara trotoara. U 2018. godini najviše se radilo na sanaciji asfaltnog i makadamskog kolovoza zatim čišćenju i ucjvljenju putnih kanala, košenju i krčenju šiblja u putnom pojasu te postavljanju horizontalne i vertikalne signalizacije i dr. Ova, 2018. godina je bila posebno teška i izazovna sa aspekta održavanja zbog vremenskih prilika tokom maja, juna i jula (između ostalog i stanja prirodne nesreće). Napominjemo da je održavanje puteva M4, M17 u nadležnosti JP Ceste FBiH i R474 u nadležnosti Direkcije cesta ZDK.

Da bi se pravilno razumjela kompleksnost ovog područja treba istaknuti da je u Tešnju registrovano 14.957 vozila ili 15,2% svih vozila u ZDK (više od procenta učešća u ZDK po broju stanovnika). Prema nekim izvorima u 2001. godini bilo je registrovano 10.500 vozila. Dakle, posljednjih 15-tak godina imamo rast broja vozila od skoro 50%.

Ako poredimo druge općine slične po broju stanovnika onda možemo reći da je u Tešnju duplo veći broj vozila nego u Zavidovićima, 50% veći broj nego u Kaknju ili 30% veći broj nego u Visokom. Osim toga zbog tematike treba istaknuti da je u Tešnju registrovano 2588 teretnih vozila što čini 23,8 % od ukupnog broja ovih vozila u ZDK. Tešanj ima veći broj teretnih vozila nego Zenica koja ima više nego duplo veći broj stanovnika.

Ovi podaci svakako utiču na specifičnost održavanja putne infrastrukture. Veći broj vozila naročito teretnih, zahtijeva i drugačije održavanje, premda prihvodi od putarina, ekoloških taksi i slično nisu općinski na takav način.

Zimsko održavanje

Aktivnosti na pripremama za zimsko održavanje cesta na području općine Tešanj, u sezoni 2017/2018 godina započele su snimanjem stanja na terenu i utvrđivanjem dužina pojedinih dionica za zimsko održavanje. Općina Tešanj je na osnovu snimljenog stanja sačinila Plan zimskog održavanja i započela aktivnost na odabiru izvođača za poslove zimskog održavanja cesta na području općine Tešanj. Ranije usvojen koncept zimskog održavanja po osnovu kojeg se dio putnih pravaca povjerava mjesnim zajednicama na održavanje, pokazao se dobrim pristupom u kvalitetnijem i ekonomičnijem održavanju dijela putnih pravaca na području Općine. Stoga se sa tim pristupom nastavilo i u sezoni 2017/2018 godine. U skladu sa zapažanjima iz proteklih godina Lokalna cesta Tešanj-Medakovo-Tešanjka je bila vrlo često pod utabanim snijegom zbog velike frekvencije teretnih vozila i nešto nižih prosječnih temperatura u koritu Tešanjke (dionica kroz krivine prema Tešanjci) tako da smo u ovoj sezoni na ovoj dionici predvidjeli čišćenje snijega kalijumovom soli (načinom na koji se održavaju magistralni putevi -- što je mnogo skuplje) što je dalo dobre rezultate.

Planom zimskog održavanja u sezoni 2017/18 predviđeno je održavanje **258,20 km lokalnih cesta i 28,7 km trotoara** na području općine Tešanj (radi drugačijeg shvatanja količine zimskog održavanja treba reći da je 258 km udaljenost između Tešnja i Mostara ili Tešnja i Bihaća).

Plan zimskog održavanja činile su:

1. Dionice putnih pravaca koje su putem javne nabavke oglašene za javno nadmetanje u dužini od 106,20 km.
2. Dionice putnih pravaca koje su ponudene mjesnim zajednicama na održavanje u dužini od 152,00 km.

Nakon okončane tenderske procedure i potpisivanja ugovora sa odabranim ponuđačima te potpisanih sporazuma sa mjesnim zajednicama ugovoreni su radovi i to:

1. „AB –TRANS“ doo Tešanj i "KM Gradnja" doo, u dužini od 10,10 km,
 2. „DOBOJPUTEVI“ doo Doboj Jug, u dužini od 41,40 km,
 3. JP „RAD“ doo Tešanj, u dužini od 30,30 km,
 4. "KM Gradnja" doo Tešanj, u dužini od 11,60 km,
 5. "TRANS-KOP" doo Tešanj, u dužini od 10,20 km, i
 5. Mjesne zajednice, u dužini od 156,80 km,
- u ukupnom iznosu od **365.445.25 KM**.

U skladu sa odredbama ugovora kojima je regulisan način plaćanja ovisno o broju snježnih dana i kvalitetu održavanja, evidentirane su obustave ugovorenih sredstava od izvođača sa kojima je Općina potpisala ugovore u vrijednosti od oko 18,00% pa je stvorena obaveza prema izvođačima u iznosu od 177.416,36 KM i mjesnim zajednicama 152.493,00 KM što iznosi **ukupno 329.909,36 KM za 258,20 km cesta i 28,7 km trotoara**. Time je uvažavanjem vremenskih prilika ostvarena ušteda u iznosu od 38.090,64 KM.

Na poslovima nadzora održavanja lokalnih cesta i gradskih ulica u zimskim uslovima angažovana su četiri uposlenika Općine Tešanj. Budžetom za 2018. godinu planirana su sredstva za zimsko održavanje u iznosu od 368.000,00 KM. Obzirom da zimsko održavanje obuhvata dvije budžetske godine, te se troškovi zimskog održavanja i raspoređuju na taj način, za sezonu u 2018 godini zimskog održavanja ostaje na raspolaganju 164.991,77 KM.

Na osnovu dostavljenih izvještaja mjesnih zajednica o aktivnostima na zimskom održavanju cesta, može se konstatovati da su mjesne zajednice angažujući uglavnom lokalne izvođače iz svojih sredina, odobrena sredstva namjenski utrošile. Većina mjesnih zajednica iznijela je zahtjeve o potrebi proširenja obuhvata održavanja cesta u zimskim uslovima. Magistralne i regionalne ceste su ugovorene od strane nadležnih institucija. Najčešći problemi na terenu javljali su se zbog nepravovremenog izlaska timova na pojedine dionice pa su i intervencije nadzora bile u cilju blagovremenog izlaska i uspostavljanja normalnog odvijanja saobraćaja. Na pojedinim dionicama, gdje su bile evidentirane velike frekvencije vozila, imali smo slučajeve utabanosti snijega. Vanrednim naporima i angažovanjem dodatnih timova na terenu uspjeli smo otkloniti takve i slične pojave. Služba za finansije, privredu, komunalne i inspeksijske poslove redovno je pratila aktivnosti na zimskom održavanju, te je u skladu sa stanjem na terenu, samostalno i preko lica angažovanih na nadzoru, poduzimala potrebne mjere na poboljšanju prohodnosti putnih pravaca.

Tokom prethodne zimske sezone je zabilježeno nekoliko slučajeva neadekvatnog postupanja (kašnjenja ili sl) izvođača iz objektivnih i subjektivnih okolnosti (kvar mašina i dr.).

Pripreme za sezonu 2018/19

Pravovremeno se pristupilo postupku javne nabavke za ugovaranje zimskog održavanja za predstojeću zimsku sezonu. Shodno tome potpisani su svi ugovori sa izvođačima, izvršena terenska posjeta svim lokacijama gdje je organizirano skladište i parking vozila. Već 2. oktobra su potpisani ugovori za zimsko održavanje 107 km cesta različite kategorije u vrijednosti cca 235.000 KM. Osim toga sa svim mjesnim zajednicama je potpisan ugovor o njihovom dijelu poslova i izvršena su avansna plaćanja prema njima.

U sezoni 2018/19 godini izgradnjom novih saobraćajnica znatno je povećan obuhvat zimskog održavanja cesta. Nove cestovne komunikacije kroz PZ "Glinište", prema PZ Ljetinić, izlaz iz pravca Šija prema magistralnoj cesti M-17, put kroz Rastoke, te povezivanje općina Tešanj i Maglaj preko Oruča su povećale obuhvat zimskog održavanja u dužini 9,2 km.

Ljetno održavanje

Ljetno održavanje puteva podrazumijeva održavanje asfaltnih i makadamskih puteva sa različitom vrstom poslova, (nasipanje tampona, rad gredera i valjka, popravke bankina, sanacija propusta, čišćenje ili kopanje putnih kanala, sanaciju asfaltnih površina manje ili veće površine, ivičnjaka, košenje u putnom pojasu i sl.).

Na održavanju puteva u 2018. godini imamo angažovane tri firme i to:

Na održavanju asfaltnih puteva "Dobojputevi" d.d. Doboj Jug, vrijednost Ugovora **219.578,81 KM**,

Na sanaciji makadamskih puteva "GEO-PUT" Maglaj, vrijednost Ugovora je cca **100.000 KM**, i

Na sanaciji putnih kanala i propusta "KM gradnja" Tešanj, vrijednost Ugovora cca **100.000 KM**.

U ovoj sezoni realizovani su ili u pripremi nalozi na održavanju asfaltnih puteva, kako slijedi:

Sanacija asfaltnih puteva 2018.

Izvođač radova	"Dobojputevi" d.d. Doboj jug
Vrijednost ugovora	219.578,81 KM
Vrijednost realizovanih naloga	176.299,01 KM

Ukupno je realizovano naloga u vrijednosti 176.299,01 KM. U toku je realizacija naloga za sanaciju dijela ulice Hrvatinović-Tepe u vrijednosti 52.657,61 KM. Ova investicija se radi u saradnji sa JP "RAD" d.d. Tešanj uz podjelu troškova sanacije (poslije nevremena i prokopavanja novog vodovoda). Izdato je još naloga u vrijednosti od oko 12.000,00 KM. Pošto je realizacija Ugovora u završnoj fazi, potrebno je izvršiti dodatnu javnu nabavku za sanaciju asfaltnih puteva putem pregovaračkog postupka. Ljetno održavanje je bilo otežano zbog vremenskih nepogoda koje su pogodile našu Općinu u tri navrata. U vrijeme nepogoda sva potrebna mehanizacija i ljudstvo su bili angažovani na sanacijama novih šteta i time je pomjeren početni raspored sanacija asfaltnih površina. Pored toga, izvođač radova na održavanju asfaltnih puteva je sa djelimičnim zakašnjenjem realizovao izdate naloge. Razlog, po našoj procjeni, je veći broj preuzetih poslova od postojećih kapaciteta firme, kao i manjak kvalitetne radne snage. Godinama se pokazuje da svi izvođači više teže ugradnji novog asfalta nego krpljenju starog asfalta, zbog sporosti tih postupaka, a vjerovatno i zbog finansijskih efekata. Ipak, prema trenutnim procjenama, do kraja godine ugovor će biti realiziran.

U tekućoj sezoni realizovani su ili u pripremi nalozi na održavanju makadamskih puteva, kako slijedi:

Sanacija makadamskih puteva 2018.

Izvođač radova	"GEO-put" Maglaj
Vrijednost realizovanih naloga	110.483,10 KM

Ukupno je realizovano ili se realizuje naloga u vrijednosti 110.483,10 KM u svih 25 mjesnih zajednica. To je uvećanje za 8.693,10 KM u odnosu na početno planirani budžet. Razlog za uvećane troškove je intervenisanje u vrijeme vremenskih nepogoda u više MZ-ica.

Važno je napomenuti da svaka mjesna zajednica dobije kopiju radnog naloga koji se izdaje izvođaču. Svaki nalog koji dobije izvođač ima predviđen prostor za ovjeru i od mjesne zajednice (pečatom i potpisom) i ne bude potpisan ili plaćen od općine prije nego što bude ovjeren od MZ da je posao urađen.

U ovoj godini smo imali poseban ugovor i izvođača radova na poslovima sanacije putnih kanala i propusta. Ovo nije spojeno sa poslovima drugog održavanja da ne bismo zavisili samo od jednog izvođača i da bismo imali više mehanizacije uključene u sav posao. Osim toga u nekim ranijim godinama se dešavalo da se tokom sezone „izgubi“ odnos materijala za nasipanje i čišćenja putnih kanala. Najčešće svi traže više posipnog materijala, a manje uređenje putnih kanala.

Realizovani su ili u pripremi nalozi na održavanju putnih kanala i propusta, kako slijedi:

	Sanacija putnih kanala i propusta 2018.
Izvođač radova	"KM gradnja" Tešanj
Vrijednost realizovanih naloga	101.680,47 KM

Radovi na sanaciji putnih kanala i propusta teku planiranim dinamikom i bez većih problema na terenu. Ukupno je realizovani ili je u fazi realizuje naloga u vrijednosti 101.680,47 KM.

Praksa koju smo uveli ove godine i obezbijedili dodatna sredstva za čišćenje putnih kanala i propusta se pokazala jako dobrom. Urađeno je čišćenje preko 20.000 m putnih kanala, iskop novih oko 3000 m putnih kanala, kao i sanacija i čišćenje propusta na više lokacija.

I u ovom ugovoru, opterećenje u ovoj godini su bili dodatni i posebni radovi zbog sanacije šteta od nevremana. Izvođač radova je bio angažovan i na ukopavanju eutanaziranih životinja oboljelih od bruceloze. Pored ovih ulaganja najugroženije MZ-ice su dobile i sredstva za hitnu sanaciju šteta nastalih u nevremenu u maju, junu i avgustu u iznosu od 30.700,00 KM.

Horizontalna i vertikalna signalizacija

Na poslovima postavljanja i obnavljanja horizontalne i vertikalne signalizacije u 2018. godini radilo se na realizaciji Ugovora zaključenog sa firmom "Buljan Ceste" doo Kreševo. Vrijednost Ugovora za postavljanje horizontalne signalizacije iznosio je 24.898,00 KM bez PDV-a a za izradu i ugradnju vertikalne signalizacije 12.600,00 KM bez PDV-a i u potpunosti su realizovani.

Odbojne i zaštitne ograde

Na izradi i postavljanju odbojne i zaštitne ograde angažovana je Bravarsko limarska radnja u vlasništvu Murisa Saltagića iz Jelaha. Vrijednost Ugovora je 4.680,00 KM i realizovan je u planiranom roku.

Završna razmatraja

Na kraju, treba posebno napomenuti da je održavanje putne infrastrukture ukupno oko 250 asfaltnih i 210 makadamskih cesta sve veći izazov iz mnogo razloga: sve intenzivnijeg saobraćaja, većeg broja vozila i učesnika u saobraćaju, sve starije saobraćajne infrastrukture radene u proteklom periodu, te naravno sve viših zahtjeva i standarda koji se očekuju. Trendovi koji su uočljivi:

- Putna infrastruktura je iz godine u godinu starija i sama po sebi više amortizovana, a iz godine u godinu sve je više vozila i sve je veće opterećenje na saobraćajnicama. To traži i veće troškove održavanja.
- Za narednu godinu naše procjene potreba su da je za isti nivo održavanja potrebno više sredstava (povećanje cijene goriva i materijala koje u cijeni održavanja značajno sudjeluje, te povećanja cijene rada), a ako želimo još bolje održavanja onda su potrebna sredstva i veća od tog uvećanja.
- U budućim projektima treba težiti kompletnosti u izvođenju. Drugim riječima, svi projekti u kojima je izostavljano postavljanje ivičnjaka, kvalitetna odvodnja površinskih voda (zbog želje za više kolovoza) itd. prije ili kasnije dovedu do situacije da se ovo pitanje mora ponovo rješavati. Tako smo se u ove dvije godine bavili površinskom odvodnjom ili sanacijom bankina na mnogo dionica asfalta koje su radene prije 10 ili više godina.

- Sve je veća potreba za tzv. „represivnim djelovanjem“ u pogledu svjesnog zatrpavanja kanala i propusta (uočeno je i reagovano od općine zbog nekoliko vrlo ozbiljnih problema u 2018. godini), i tokom naredne i narednih godina će biti veća potreba za radom inspeksijskih organa ali i mjesnih zajednica i drugih. Ovo se dešava na svim kategorijama puteva: lokalnim/općinskim, regionalnim/kantonalnim i magistralnim/federalnim.
- Uočava se sve manji entuzijazam građana u pogledu održavanja putnog pojasa pored vlastitog dvorišta/avlije od košenja pa nadalje (ne odnosi se na privatni posjed nego putni pojas). Ovo će iziskivati više sredstava u održavanju u godinama koje su pred nama.
- Osnovna infrastruktura (vodovod, kanalizacija, rasvjeta i dr.) sve češće se projektuje u putnom pojasu zbog težeg rješavanja imovinskih odnosa kroz privatne parcele (primjeri vodovoda u Miljanovcima, Trepču i Medakovu, Raduši i dr.). Tokom gradnje, a i kasnijeg održavanja ovo komplikuje samo održavanje puteva i njihovu prohodnost.

Dostavljeno:

1. Općinsko vijeće,
2. Arhiva.

OBRADIVAČ:

Služba za finansije, privredu, komunalne i
inspeksijske poslove

Hamzalija Hojkurić dipl.ecc

PREDLAGAČ:
OPĆINSKI NAČELNIK

Mr. Sc. Suad Huskić, profesor